

Zarządzenie nr **13** / 2021
Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Toruniu

z dnia **31** marca 2021 roku

w sprawie ograniczania zagrożeń ze strony szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i innych zjawisk szkodliwych w 2021 roku.

Zn. spr. ZO.7100.5.2021

Na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. oraz § 17 i §19 pkt 1 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 roku oraz § 3 pkt 1 Zarządzenia nr 16 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ograniczania zagrożeń ze strony szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i innych zjawisk szkodliwych w lasach w 2021 roku (znak ZO.7100.1.2021).

zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Zobowiązuję nadleśniczych nadzorowanych nadleśnictw na terenie, których wystąpi masowy pojaw szkodliwych owadów lub innych czynników zagrażających trwałości lasu, do zorganizowania spośród podległych pracowników niezbędnej służby ochrony lasu, zdolnej do opanowania występujących w nadleśnictwie zagrożeń.
2. Zobowiązuję nadleśniczych do zapoznania się i wykorzystania w bieżącej działalności „Krótkoterminowej prognozy występowania ważniejszych szkodników i chorób infekcyjnych drzew leśnych w Polsce w 2021 roku”, opracowanej przez Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL) i znajdującej się na stronie intranetowej LP.
3. Służby ochrony lasu realizują swoje zadania przy współpracy z Zespołem Ochrony Lasu w Gdańsku i Wydziałem Ochrony Lasu RDLP.
4. Kierujący służbami ochrony lasu zobowiązani są do bieżącej współpracy z sąsiadującymi nadleśnictwami w zakresie monitorowania, ograniczania i zwalczania zagrożeń.

§ 2

Zobowiązuję Nadleśniczych nadleśnictw, w których powołano Punkty Obserwacyjne (PO), do podjęcia działań gwarantujących prawidłową obserwację rozwoju gatunków owadów stanowiących zagrożenie:

- 1) Zespół szkodników wtórnych drzewostanów sosnowych – PO w Nadleśnictwie: Gołębki; Miradz; Włocławek;
- 2) Zespół szkodników wtórnych drzewostanów świerkowych – PO w Nadleśnictwach: Jamy; Lutówko; Tuchola;
- 3) Chrabąszcze – PO w Nadleśnictwach: Gołębki; Trzebciny.

§ 3

Do podstawowych obowiązków służb wymienionych w § 1 ust. 1 należy:

- 1) poinformowanie społeczeństwa o zamierzonych zabiegach ratowniczych w lasach i związanych z tym koniecznych środkach ostrożności;
- 2) utrzymanie w należyтым stanie urządzeń służących pracom prognostycznym i ocenie skuteczności zabiegów (opaski lepowe, stopy kontrolne wylęgu gąsienic, powierzchnie podokapowe, tacki opadowe, drzewa i powierzchnie kontrolne itp.) oraz prowadzenie obserwacji faz rozwoju poszczególnych gatunków szkodliwych owadów i grzybów pasożytniczych wraz z odnotowywaniem wyników obserwacji i przekazywaniem ich do TSOL i RDLP;

- 3) organizacja i koordynacja prawidłowego przebiegu akcji zwalczania szkodników w nadleśnictwach poprzez: przygotowanie lądowisk i uzyskanie od wykonawców usług ich akceptacji, sprawdzenie gotowości technicznej i sprawności sprzętu do aplikacji środków ochrony lasu, przygotowanie zapleczy socjalnych i technicznych dla obsługi lądowisk oraz przeprowadzenie oceny skuteczności zabiegów;
- 4) opracowywanie i przekazywanie do Wydziału Ochrony lasu w RDLP bieżących meldunków z przebiegu akcji oraz sprawozdań końcowych w terminie 2 tygodni od daty ostatnich zabiegów.

§ 4

1. Zobowiązuję naczelnika Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Toruniu do realizacji i nadzoru zadań w zakresie:
  - 1) organizacji i koordynacji działań związanych z ograniczaniem zagrożeń przy użyciu sprzętu lotniczego oraz pozostałą techniką, w przypadku wystąpienia konieczności prowadzenia wielkoobszarowych zabiegów ratowniczych jednocześnie w kilku nadleśnictwach;
  - 2) powiadamiania o lokalizacji i terminach zabiegów oraz przewidywanych do zastosowania środkach ochrony lasu wojewodów, samorządów terytorialnych, właściwych służb ochrony środowiska i służb sanitarno-epidemiologicznych;
  - 3) informowania społeczeństwa za pośrednictwem środków masowego przekazu o zamierzonych zabiegach ratowniczych w lasach oraz o środkach ostrożności;
  - 4) opracowywania i przekazywania do Dyrekcji Generalnej LP meldunków z przebiegu akcji oraz sprawozdania końcowego;
  - 5) przygotowania wraz z Wydziałem Księgowości dokumentacji kosztorysowej akcji w celu uzyskania refundacji kosztów z funduszu leśnego.
2. W roku 2021 obowiązuje zasada dofinansowania kosztów akcji ograniczania populacji szkodników liściożernych techniką lotniczą oraz naziemną z wykorzystaniem środków związanych z funduszem leśnym w następującym zakresie:
  - 1) użycia sprzętu lotniczego;
  - 2) użycia sprzętu naziemnego (wyłącznie w przypadku chrabąszczowatych – imago i pędraki);
  - 3) zbioru ręcznego (wyłącznie w przypadku chrabąszczowatych – imago);
  - 4) zakupu środków ochrony roślin i ich nośników (adiuwantów);
  - 5) magazynowania i transportu środków ochrony roślin i ich nośników (adiuwantów). użycia sprzętu lotniczego.
3. Rozliczenie finansowe należy przekazać do RDLP niezwłocznie po całkowitym zakończeniu akcji, jednak nie później niż do 30.11.2021 roku.

§ 5

1. Nadleśniczowie zapewnią w porozumieniu z właściwymi starostami i prezydentami miast przeprowadzenie zabiegów ratowniczych w Lasach Państwowych i lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa w sposób bezpieczny dla ludzi i zwierząt gospodarskich, jak również niepowodujący zanieczyszczenia gleby oraz wód w obrębie terenów sąsiadujących z kompleksami leśnymi objętymi zabiegami.
2. Zabiegi ratownicze w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych należy dostosować do wymogów stawianych w aktach prawa miejscowego ustanawianych dla tych ujęć.
3. Podczas kwalifikacji drzewostanów do zabiegów ograniczania szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i innych czynników szkodliwych na obszarach Natura 2000 należy zwracać uwagę na przedmioty ochrony w tych obszarach i uwzględniać wskazania wynikające z ustanowionych dla nich planów zadań ochronnych.
4. Planowanie zabiegów ratowniczych należy wykonać przy uwzględnieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2020 poz. 2097), rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie warunków stosowania środków ochrony roślin (Dz. U. z 2014 poz. 516) oraz właściwych miejscowo rozporządzeń wojewody o ustanowieniu strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych.

5. Decyzja w sprawie prowadzenia zabiegów ratowniczych w rezerwach przyrody wymaga uzyskania stosownej decyzji na odstępstwa od zakazów obowiązujących w granicach tej formy ochrony przyrody.

§ 6

Zobowiązuję nadleśniczych nadleśnictw na terenie, których prowadzone będą zabiegi ratownicze do zapewnienia technicznych i organizacyjnych warunków prawidłowego przeprowadzenia akcji.

Działania te obejmują między innymi:

- 1) wygezekwowanie od wykonawców usług realizacji warunków technicznych zawartych w umowach;
- 2) zakup materiałów niezbędnych do skutecznego przeprowadzenia zabiegów;
- 3) zakup środków ochrony roślin aplikowanych aparaturą naziemną (zgodnie z wykazem pestycydów dopuszczonych do stosowania w 2021 roku);
- 4) przeszkolenie pracowników kierowanych do udziału w akcji zwalczania zagrożeń
- 5) w zakresie stosowanych metod i środków oraz przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 7

1. Zobowiązuję nadleśniczych do powszechnego stosowania biologicznych, mechanicznych i agrotechnicznych (hylotechnicznych) metod ograniczania liczebności szkodliwych owadów i innych biotycznych czynników szkodliwych, zgodnie z wprowadzonymi do stosowania w 2014 roku metodami integrowanej ochrony drzewostanów iglastych i liściastych.
2. W przypadku dużego zagrożenia lasu dopuszczam łączenie tych metod z metodą chemiczną, przy wykorzystaniu selektywnych, najmniej szkodliwych dla środowiska środków ochrony roślin i technik aplikacyjnych.

§ 8

1. Nadleśniczowie nadleśnictw, na terenie, których wystąpią znaczne szkody od czynników abiotycznych i antropogenicznych (wichury, okiść, gazy i pyły przemysłowe itp.) zobowiązani są do niezwłocznego przekazywania stosownych informacji do RDLP i przystąpienia do zinventaryzowania uszkodzeń w sposób adekwatny do ich charakteru – zgodnie z § 107 - § 111 Instrukcji Ochrony Lasu.
2. Szkody powierzchniowe i silnie uszkodzone drzewostany należy nanieść na mapy zagrożenia.
3. Usuwanie szkód wymagających, z uwagi na rozmiar, dokonania zmian we wnioskach cięć i ochrony lasu, musi odbywać się w sposób określony w opracowanych i zatwierdzonych przez nadleśniczych wytycznych, zgodnych z obowiązującymi zasadami postępowania w drzewostanach uszkodzonych przez klęski żywiołowe.
4. Zobowiązuję nadleśniczych nadleśnictw, na terenie których wystąpiły szkody powierzchniowe spowodowane huraganowymi wiatrami w 2017 roku, a także uszkodzenia/osłabienia drzewostanów spowodowane obecnością w latach ubiegłych szkodników wtórnych sosny (w szczególności kornika ostrozębnego) oraz jemioly do stałego monitorowania obszaru klęski oraz powierzchni uszkodzonych i przyległych do nich drzewostanów pod kątem występowania szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i innych zjawisk szkodliwych oraz do podejmowania w razie konieczności niezbędnych działań ochronnych.

§ 9

Wszystkie czynności związane z ochroną lasu w 2021 roku powinny być wykonywane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

§ 10

Zobowiązuję wszystkich nadleśniczych nadzorowanych nadleśnictw do dokonywania okresowych ocen skuteczności przedsięwzięć zmniejszających zagrożenia dla lasu i do podejmowania wynikających z nich działań profilaktyczno-ochronnych, ukierunkowanych na zwiększenie odporności biologicznej lasu.

§ 11

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Otrzymują:

- Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku
- Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy
- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gdańsku
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bydgoszczy
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku
- Pomorsko-Kujawski Związek Pszczelarzy w Bydgoszczy
- Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Gdańsku
- Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Bydgoszczy
- Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Gdańsku
- Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgowy w Bydgoszczy
- Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgowy w Toruniu
- Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgowy we Włocławku
- Starostwa w zasięgu terytorialnego działania RDLP w Toruniu - Nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP w Toruniu - z poleceniem przekazania zarządzenia do gmin w zasięgu terytorialnego działania poszczególnych nadleśnictw
- E, Z - w m.
- Wydziały: DK, DS, DZ, DR, EK, ED, EP, ZS, ZG - w m.